

Vísindadagur á Keldum á sjötíu ára starfsafmæli

Tilraunastöð Háskóla Íslands í meinafræði að Keldum fagnar sjötíu ára starfsafmæli í ár. Meðal viðburða er Vísindadagur sem fer fram 20. apríl 2018 á bókasafni Tilraunastöðvarinnar og er allan daginn.

Tilraunastöðin er fyrst og fremst rannsóknastofa á háskólastigi og þar fara fram rannsóknir og greiningar á dýrasjúkdómum.

Vísindadagur

Vísindadagurinn hefur að undanförmu verið haldinn annað hvert ár. Hann hefur fest sig í sessi sem vettvangur fyrir kynningu á starfsemi og er nú haldinn í áttunda sinn. Ráðstefnan verður 20. apríl 2018 frá kl. 8.30-16 og er skipt upp í nokkra ráðstefnuhluta (sjá dagskrá). Meginefni ráðstefnunnar eru rannsóknir og vísindastörf á Keldum í tilefni sjötíu ára starfsafmælis, nú með almennara sniði en áður.

Ráðstefnan verður haldin í bókasafni Tilraunastöðvarinnar og er aðgangur öllum heimill og að kostnaðarlausu. Á Vísindadegi Keldna 2018 verður fræðsluefni um helstu nýjungar í rannsóknum og greiningum á dýrasjúkdómum. Vísindadagurinn verður samráðsvettvangur hagsmunaaðila, einkum dýralækna og starfsmanna í dýrasjúkdómageiranum. Stefnt er að því að koma saman starfsmönnum Keldna og starfandi dýralæknum á Íslandi á þessum vísindadegi. Níu fyrirlesarar munu sjá um fræðsluna, einn gestur erlendis frá, hinir eru sérfræðingar á Keldum. Erlendi gestafyrirlesarinn er Martin Krarup Nielsen frá University of Kentucky - Maxwell H. Gluck Equine Research Center, sérfræðingur í sníkjudýrum, og hann mun halda tvo fyrirlestra. Í vísindanefndinni sem sér um undirbúning og skipulag eru: Sigurbjörg Þorsteinsdóttir, Stefánía Þorgeirsdóttir og Þórunn Sóley Björnsdóttir.

Keldur í sjötíu ár

Meginviðfangsefni Tilraunastöðvarinnar er rannsóknir á dýrasjúkdómum og varnir gegn þeim. Sjötíu ár eru síðan rannsóknarstarfsemi hófst á Tilraunastöðinni.

Aðdragandinn var talsverður en áður fóru rannsóknir á búfjárjúkdómum fram á Rannsóknastofu Háskólans við Barónsstíg. Ríkið keypti jörðina Keldur í Mosfellssveit með öllum mannvirkjum ásamt eyðibýlinu Keldnakoti árið 1941. Í fyrstu var aðstaðan á Keldum nýtt til dýrahalds

Sigurður Ingvarsson.

en fyrsta rannsóknastofuhúsið var reist árið 1948. Forstöðumaður var Björn Sigurðsson læknir. Margt hefur breyst á þessum sjötíu árum. Ný smitefni greinast stöðugt og sumum hefur verið útrýmt með skilvirkum aðgerðum, byggðum á fræðilegum grunni. Fræðasviðin hafa þróast, nýjar aðferðir eru notaðar við greiningar og rannsóknir og nákvæmni og afkastageta margra rannsóknatekja hefur margfaldast. Samhliða þróun í tölvumálum og netvæðingu er upplýsingastreymi á auknum hraða.

Rannsóknateki hafa verið tölvuáædd og úrvinnsla gagna er öflugri og oft notendavænni en áður, má t.d. nefna stafræna myndgreiningu og greiningu á gögnum raðgreiningar erfðaeftis. Kostnaðurinn og fyrirhöfnin við uppbyggingu á nýrri aðferðafræði og úrvinnslu gagna getur verið talsverð. Því hefur Tilraunastöðin nýtt sér kjarnaadstöðu og uppbyggingu á henni innanlands og erlendis og er í samstarfi við þessa aðila. Vaxandi lífsýnasöfn gefa aukna möguleika á nýjum samanburðarrannsóknum af ýmsum toga.

Starfsemin í dag

Tilraunastöðin starfar fyrst og fremst sem rannsóknastofa á háskólastigi og er eini vettvangurinn í landinu þar sem rannsóknir fara fram á dýrasjúkdómum á mörgum fræðasviðum. Rannsakadír eru sjúkdómar í flestum spendýrategundum Íslands og allmörgum fugla- og fisktegundum.

Tilgangur rannsókna er að efla skilning á eðli sjúkdóma og skapa nýja þekkingu. Heilbrigð dýr eru forsenda arðvænlegs landbúnaðar og fiskeldis. Einnig er mikilvægi heilbrigðra dýra sem bera ekki sjúkdóma í menn hvati að hagnýtingu rannsókna.

Tilraunastöðin er fyrst og fremst rannsóknastofa á háskólastigi og þar fara fram rannsóknir og greiningar á dýrasjúkdómum. Þar verður haldinn Vísindadagur 20. apríl í tilefni af 70 ára afmæli stöðvarinnar.

Vísindadagur á Keldum 20. apríl 2018

Tími	Fyrirlesari	Titill
08:30 - 08:35	Sigurður Ingvarsson	Setning Vísindadags 2018
08:35 - 08:50	Lilja Alfreðsdóttir	Ávarp mennta- og menningarmálaráðherra
08:50 - 9:50	Martin Nielsen	Equine helminth parasites: <i>Epidemiology, diagnostics, anthelmintic resistance, and disease</i>
09:50 - 10:10	Kaffihlé	
10:10 - 10:40	Matthías Eydal	Rannsóknir á sníkjudýrum hrossa á Íslandi
10:40 - 11:10	Karl Skírnisson	Um hunda- og kattasníkjúdyr á Íslandi
11:10 - 11:40	Guðný Rut Pálsdóttir	Um tríkinur (<i>Trichinella</i> spp.)
11:40 - 12:15	Hádegishlé	
12:15 - 12:45	Eggert Gunnarsson	Nokkrir alvarlegir bakteríusjúkdómar í búfé á Íslandi
12:45 - 13:15	Vala Friðriksdóttir	Salmonella og Campylobacter í dýrum og mönnum
13:15 - 13:45	Þórunn Rafnar Þorsteinsdóttir	Sýklalyfjaónæmar bakteríur í dýrum á Íslandi
13:45 - 14:05	Kaffihlé	
14:05 - 14:35	Árni Kristmundsson	Áhrif sjúkdóma á nytjastofna ferskvatns og sjávar á Íslandi
14:35 - 15:05	Vilhjálmur Svansson	Veirur í dýrum á Íslandi
15:05 - 15:35	Martin Nielsen	Equine parasitology research: What's new?
15:35 - 16:00	Léttar veitingar	

Tilraunastöðin er í nánú samstarfi við atvinnulíf, má þar nefna landbúnað, fiskeldi, matvælaframleiðslu og líftækniidnað. Starfið er rótgróið og gott dæmi um samlegðaráhrif vísindastarfs og atvinnulífs.

Á Keldum er fagleg forysta á ýmsum fræðasviðum og mikil þekking og reynsla. Helstu fræðasviðin eru prionfræði, veirufræði, bakteríufræði, sníkjudýrafræði, meinafræði, ónæmisfræði, sameindalíffræði og tilraunadýrafræði. Tilraunastöðin er í öflugri tengslaneti vísindastarfs

á alþjóðavísu. Rannsóknaverkefni síðustu ára eru m.a. ónæmis- og sjúkdómafræði fiska, sníkjudýra- og bakteríufræði, veirur í sauðfé og hestum, riða og skyldir sjúkdómar og sumarexem í hestum.

Hvað er fram undan?

Ýmsar áskoranir eru á döfni og mörgum áleitnum rannsóknasurningum þarf að svara með nýjum nálgunum við sýnatöku og í aðferðafræði og úrvinnslu gagna. Framtíðarsýnin er skýr m.t.t.

Þess hvernig efla má fræðasviðin. Breytingar eru fram undan á loftslagi, ferðamannastraumi, flutningi fódurs, matvæla og dýraafurða, vexti í fiskeldi, inngrípum mannsins í vistkerfi o.fl. Þetta kallar á uppbyggingu innviða og aukinn viðbúnað og viðbragðsþjónustu. Mikilvægt er að við rannsókum hvaða þýðingu þessar breytingar hafa fyrir dýrasjúkdómastöðuna á Íslandi.

Sigurður Ingvarsson,
forstöðumaður og prófessor
á Keldum

Rafvirkjar LED rakapétt ljós

Jóhann Ólafsson & Co.
Krókháls 3, 110 Reykjavík
533 1900
olafsson.is

LEDVANCE

Startarar og Alternatorar í flestar gerðir véla og tækja

Vélavit
Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is